धी गिर्: 4,9,7. वीतं क्व्यान्यधिषु 3,53,1. 1,142,13. 151,7. 3,8,8. 10, 77, 8. u. s. w. VS. 2, 4. 8. 5, 17. 6, 23. u. s. w. Das Soma-Opfer im Gegensatz zum ट्वियंत्र Çat. Br. 1, 1, 4, 7. 2, 5, 9. 4, 1, 40. 2, 10. 5, 2, 11. 6, 3, 19. 8, 4, 21. u. s. w. (पात्राणां) तेषामद्भिः स्मृतं शीचं चमसानामिवाधरे M. 6,53. नवसस्येष्ट्या — म्रघरैः — प्रषुना — सामिकैर्मवैः 4,26. कृविर्क्कलाध-राग्निषु п.1,8,27. प्रमध्येना रुरेयुस्तु रुविधाङ्ग इवाधरात् Вваннал.2,17. सोमा उधर्गः Draup.6,21. म्रोदेष्टा वधरे त्रती AK.2,7,7. मधरस्येव दित-Ш Ragh.1, 34. Als n. erscheint ЯЫ₹ VS.21, 47 (vgl. Çat. Br. 1, 7, 3, 15.): म्रा यंज्ञतामेज्या इषं: कृषाातु सा म्रंध्रा ज्ञातेत्रेदा जुषता कृवि: I Naion. 1, 3. wird dem n. die Bedeutung Lust zugeschrieben; aus Devaraga's Bemerkung zu d. St. geht hervor, dass man dieselbe in dem Texte হিছেন্ क्रीक्ती परि पाता मधरम् gesucht hat, dass andere Erklärer aber auch hier bei der gewöhnlichen Erklärung stehen geblieben sind. Vgl. noch जीराधर्, दाश्रधर्, व्यधर्, स्वधर्. — 2) N. eines Vasu Med. r. 106. — Die ursprüngliche Bedeutung von महार् (3. म + घर von घर्) ist was nicht gestört, unterbrochen wird oder werden darf; vgl. Nik. 1,8. Die Bedeutung aufmerksam (सावधान) giebt nur Med. r. 106.

मधर्कार्मेन् (मधर् + कार्मन्) n. eine zum Soma-Opfer gehörige Ceremonie: उभुयं होतत्क्रमाधर्कम् चाग्निकम् च ÇAT. BR. 6,6,1,4.

मधर्कृत् (मधर् + कृत् adj.) adj. Opferbrauch verrichtend VS.1,24. म्रधर्म (म्रधर् + म) adj. zum Opfer bestimmt: साम: Draup. 6, 21. म्रध्य (मधन् + र्य) m. Reisewagen H. 752.

म्रधर्रोत्तणीया (म्रधर् + दीतणीया) f. die zum Soma-Opfer gekörige Weihe Katj. Cr. 20, 4, 2.5. (Manidh. zu VS. 22, 20.)

म्रधर्प्रायश्चित्तिं (म्रधर् + प्रायश्चित्ति) f. die zum Soma-Opfer gehörige Sühnceremonie: उभे प्रायश्चित्ती करेत्विधरप्रायश्चित्तिं चाग्निप्रायश्चितिं च ÇAT. BR. 6, 6, 4, 11. KATJ. ÇR. 16, 7, 7.

मधर्वत् (von मधर्) adj. das Wort मधर् enthaltend: मधर्वतं त्रिचम् CAT. BR. 1, 4, 1, 40.

म्रधार्मी (मधर् + म्री) adj. den Gottesdienst fördernd, erfüllend, schmückend: युत्तानीमधर्ष्ट्रियम् RV.1,44,3. मूर्वाची वा सप्तिया प्रधर्ष्ट्रिया वर्द्धत् 47,8. von den Marut 10,78,7. - Vgl. यज्ञश्री.

मधर्सिम्पिनुम् (मधर् + सिम्प्यिनुम्) n. die zum Som a- Opfer gehörigen, समिष्टयनुस् genannten, neun Libationen Kars. Çn. 18,6, 19 (Маніон. zu VS. 18, 56.)

मधरीय (denom. von मधर्) den heiligen Dienst, die Opferbräuche versehen: उप बूषे वर्जस्यधरीयिस RV.10,91,11. लर्मधरीयिस ब्रव्हा चार्सि 2,1,2. मुद्दरीयुताम् 4,9,5. 1,23,16. 6,2,10. — Vgl. म्रह्यर्

मधरेष्ठा (मधरे loc. von मधर + स्या adj.) adj. in Opferhandlungen begriffen RV.10,77,7.

म्रधर्म् (denom. von मधर्) mit मधर्रीय् gleichbedeutend: देवा देवेन्या म्रध्वती म्रस्युः VS.17,56. कड् प्रेष्ठीवृषा रेपीणानधर्वता पर्डविन्नीया म्र-पान् RV.1,181, 1. — Vgl. P.7,4,39.

म्रहार्ये (von महार्य्) m. 1) Verwalter der heiligen Bräuche, dienstihuender Priester, Liturg; besonders häufig von denjenigen gebraucht, welche das zur Bereitung und Darbringung des Soma Nöthige besorgen: मध्युंभिः प्रस्थितं मधुं RV. 2, 37, 2. मध्येवी अरुणं दुर्घम्षुं बुक्तिन वृष्-भार्ष तितीनाम् 7,98, 1. मुर्धयेवी क्वियो मर्जयद्यम् 8,2,4. 1,135,3. 3,46,5.

6,153, 1. u. s. w. - 2) Bezeichnung eines bestimmten beim Cultus thätigen Priesters. Seine Aufgabe ist die Leitung der Ceremonie am Altar im Ganzen und die Ausführung der meisten ihr angehörigen Handlungen. Am frühesten tritt bei dem gewöhnlichen Opfer der Adhvarju neben dem Hotar auf; in der Folge zählt man in der Regel vier Priester, रुलिडा: (Air. Br. 7, 16. Âçv. Gruj. 1, 23), und an diese reiht sich eine grosse Zahl anderer Altardiener je nach der Feierlichkeit und dem Zweck des Opfers; vgl. उद्गात्रू, नेष्ट्रू, ब्रह्मन् u.s. w. Der Inhalt des Jagurveda soll vorzugsweise das Ritual des Adhvarju ausmachen AK. 2, 7, 16. H. 819; s. म्राधर्पन. मुध्रेपीर्वा प्रपंत शक्त रुस्ताहार्तुना पत्त कुर्विषी बुषस्य RV. 3, 35, 10. शंतीवाधर्या प्रति मे गृणीकीन्द्रीय वार्त्तः क-णवाव बुष्टम् 53,3. बर्मधुर्युरुत वृत्ततिमि पूर्व्यः प्रशास्ता पाता बनुषा पुरा-हितः 1,94,6. हार्ताधर्षुराविषा म्रिग्निम्चो प्रावमाभ उत शस्ता सुविप्रः 162, इ. मधर्षु वा मधुपाणि मुरुस्त्यमिशिधं वा धृतर्दत्तं र्मूनसम् 10, 41, इ. तस्मानानभिप्रीयतमधर्षुणा किं च न क्रियते परेवाधर्पुराकानुबूकि पंजेत्य-वैव ते कुर्वित य सचा कुर्विति युरेवाधर्युगरू मोमः पवत उपावर्तधमित्य-चैव ते कुर्वित ये सामा कुर्विति CAT.BR. 4,6,2,19. तद्दैवाशैवाधर्यूनुपत्ह्वपते ये च मानुषा: 1, 8, 1, 27, 1, 1, 15, 2, 17, u. s. w. ऋध्युं: कर्ममु वेदयोगात् Kâtj. Çr. 1,8,29. Ait. Br. 2, 12. 15. Âçv. Çr. 4,1. u. s. w. काटपयमध्याध-र्युरिस्मन्यत्त म्राङ्कतीर्वेष्यिति Вян. År. Up. 3, 1, 8. वव्ह्चः — म्रधर्पुः — इन्द्राग: AV. Pariç. in Ind. St. I, 296. यहोन भातपेट्ट्राइ बह्नचं वेदपार-गम् । शाखात्रगमयाधर्षु इन्देगमं तु समाप्तिकम् ॥ M.3,145. स्रधर्षुः — ब्रह्मा — कृति। — उद्गीता Çâñen. Br. in Ind. St. II, 304. M. 8, 209. VP. 276. Purushottama bildet den Hotar und den Adhvarju aus seinen Armen Harry. 11360. म्रधर्पुत्रीत्सणी P. 4, 1, 66, Sch. Vop. 4, 29. म्रधर्पुत्रातु: P. 2, 4, 4. (Sch.: म्रधर्पुर्यतुर्वेदः । ऋतुः सामसाध्या यागः); vgl. Colebr. Misc. Ess. I, 15. Der du. bezeichnet den Adhvarju und den Pratiprasthåtar Кат. Ça. 5, 5, 24. 26. Der pl. मधर्पव: ist gleichbedeutend mit पत्रुंपि Axup. S. in Ind. St. I, 44. Weber, Lit. 7, N. 1. Die मुध्यंत्र: sind Anhänger des Jagurveda, ihnen gegenüber stehen die इन्द्रामा: und बद्धाः Çat. Ba. 10, 5, 4, 29. — Am Ende eines comp. in Bezug auf den Accent P. \$, 2, 10. म्रध्याल्य (म्रधन् + शल्य) m. N. einer Pflanze, Achyranthes aspera,

Râgan. im ÇKDr. — S. ऋपामार्गः

म्हारमन् (3. म + घरमन्) adj. ohne Hülle, offen, licht: सङ्ख्रम्हा प्-बिभिर्वचोविद्धस्मिभः सूरो बएवं वि याति RV. 9,91,3. ब्राह्मिन्पुरे पर्मे त्तिस्यवासेनधस्मीभविष्यक्ते दोद्वासेम् 2,35,14. युज्जेते वा र्ययुक्ते दिवि-ष्टिषद्यस्माना दिविष्टिष् ४,४३९,४.

म्रधाधिप (मधन् + स्रीधिप) m. ein mit der öffentlichen Sicherheit betrauter Beamter 4te Riga-Tan. 79. — Vgl. मधेश.

म्रधातशात्रव (म्रधात [3.म् + धात] Nicht-Finsterniss, Helle + शात्रव Feind) m. N. einer Pflanze, Bignonia indica (ऐयोनाकवृत्त), ÇABDAK. im ÇKDR. Nach Wils. Cassia Fistula (Cathartocarpus Fistula Pers.).

म्रधेश (म्रधन् + ईश) m. = म्रधाधिप 4te Râća-Tar. 76.83.

1. মূন্ negirende Partikel am Anf. eines Wortes; s. 3. মৃ.

2. मन्, मैंनिति P.7,2,76. मैंनिति (der Ton ruht in den Specialformen hald auf der 1sten, bald auf der 2ten Silbe) AV.4,4,3. ग्रॅंक्यते Du (тог. 26,66. imperf. ह्यानोत् od. ह्यानत् P.7,3,98.99. ह्यान, स्रनिता, र्ह्यानव्यति, स्रानीत्. 1) athmen Duitup. 24,62. 26,66. म्रानीद्वातं स्वधया तर्देनम् RV.10,129, 1.